

Sirota Anica.

Bilo je popoldan na praznik Vseh svetnikov. Jesensko solnce je še dosti krepko sijalo na zemljo, odeto v svojo žalobno obleko. Lahen vetrič je majal drevesom vrhove ter vrtil v zraku odpadajoče lističe v urnem plesu.

Na pokopališču pri sv. Krištofu se je že vse trlo ljudi, a vedno so še prihajale nove množice. Vsak je hotel obiskati vsaj današnji večer zadnje bivališče svojih dragih ranjkih: Videl si staro, sključeno ženico in sivega starčka, nesočega venec ali sveče, da še enkrat okraši grob svojega nepozabnega sinčka. Ondi zopet glej deklico ali dečka, ki gre v spremstvu svoje mamice molit na grob dragega očeta. Veliko ljudi pa gre tudi iz gole radovednosti gledat krasno okinčane grobove in lepe mramornate spomenike premožnejših meščanov.

Anica je bila sirota brez staršev. Stara komaj deset let, je izgubila očeta, katerega je zasulo v nekem rudniku v Ameriki, kamor je bil odšel za delom. Eno leto pozneje ji je umrla pa še skrbna mati. Po njeni smrti se je preselila Anica k svojemu stricu, kjer je bivala še sedaj.

Tudi ona je bila danes med množico, ki je hitela proti sv. Krištofu. S povešeno glavico je stopala proti pokopališču, držeč v eni roki venec, v drugi pa zavitek sveč.

Prišedši na grob svoje matere je obesila venec okoli preprostega železnega križa, potaknila sveče po grobu ter jih prižgala s tresočo ročico. Ko je bilo delo končano, je pokleknila na grob, sklenila roke ter se zatopila v gorko molitev.

Dolgo, dolgo je tako klečala, in solza za solzo se ji je utrinjala iz lepih oči ter se potakala po licu na grob drage mamice. Bila je videti kakor kip, izklesan iz kamena. Nepremično je klečala, in le vetrc se je poigralval z njenimi lasmi. „Oh, mama, draga moja mama!“ Tako je vzkliknila večkrat med molitvijo.

Veter je močneje zavel čez grobove in upihnil svečice na grobu. Anica se je prekrižala, vstala ter jih zopet prižgala. Nekoliko časa je stala pri grobu ter molčé zrla okoli po grobovih. Nebroj lučic ji je bliščalo nasproti, ki so zdajpazdaj zažarele s svetlejším svitom, potem pa zopet pojemale počasi.

Anica je začutila, da je zelo, zelo utrujena. Ozrla se je okoli, ni li kje pripravnega postorčka, kjer bi si nekoliko odpočila, predno odide domov. Tik poleg materinega groba je bil zapuščen, čezinčez s travo prerastel grob, na katerem je stal kamenit podstavek brez križa. Vsedla se je na podstavek, podprla obraz z rokama ter se zamislila.

Spomini, lepi in žalostni hkrati, so ji prepredli nedolžno dušo. Vsega se je spominjala, spominjala tako natanko, kakor bi se bilo zgodilo šele danes.

Spominjala se je, kako sta včasih z ranjko mamico čakali zvečer očeta, da je prišel od dela iz tovarne. In prišel je, utrujen in lačen, ter se vsedel za mizo k skromni večerji. Mnogokrat ji je prinesel sladkih bonbončkov, sadja ali kaj drugega. Nekega večera je prišel mnogo preje kot navadno, žalosten in pobit. „Za božjo voljo, Tone, kako pa da si že prišel? Ali se ti je morda kaj pripetilo?“ povpraševala je skrbna mati. „Ob službo sem, vidve pa ob kruh“, je rekel žalostno oče ter pobesil glavo. In vsi trije so zajokali. Kmalu nato pa je odšel oče v Ameriko za delom ...

Videla je v duhu mamico, kako je potem vsak večer dolgo, dolgo v noč sedela ter šivala, da sta se imeli s čim preživiti. Vsak dan sta pričakovali očetovega pisma. Čez tri tedne je prišlo. V njem pa vest, da je srečno dospel v novi svet in da je dobil delo v nekem rudniku. Preteklo je zatem mesec dni, in prišlo je zopet pismo iz Amerike. S tresočo roko ga je mamica odprla ter strmela nekaj časa nepremično v mrtve črke. Naenkrat se ji je izvil bolesten krik iz prsi, pismo ji je padlo na tla, ona pa je padla v nezavest. Bilo je namreč v njem obvestilo o očetovi smrti. Od tega dne pa je mama bolehalo, vedno bolj bolehalo, dôkler je niso položili na mrtvaški oder med štiri goreče sveče ...

In ona je ostala sama, tako sama na tem širokem svetu . . . Kako rada bi še enkrat videla svojega očeta, — a niti njegovega groba ne vé, da bi ga okrasila s cvetjem in lučicami. Tam v tujem svetu leži pozabljen.

Ob tem spominu jo posili jok. Vzame robec ter si obriše solze, ki so ji lile po licu.

Medtem pa se jame mračiti. Ljudje so zapuščali pokopališče.

Anica je pa še vedno sedela na prejšnjem mestu. Od jokanja pričela jo je boleti glava. Podprla jo je z roko ter tiščala v robec. In sedela je revica, sedela in — zaspala. Vetrč se je poigraval z njenimi lasmi, in vrba žalujka je povešala nad njo otožno svoje veje . . .

Kmalu so se ji zapredle sanje v trudno glavo. Sanjalo se ji je, da je zašla v gozdu. Bila je že vsa upehana, a nikjer ni mogla najti prave poti. Napela je zadnje moči ter šla dalje. Pa se ji nekaj zasveti skozi drevje. Stopi par korakov naprej in ugleda krasno palačo, lesketajočo se zlata in srebra. S strahom vstopi pri velikih vratih. Prišedši v krasno dvorano, obstoji pri vhodu, ker od samega blišča ne more naprej. Nemo gleda ves ta sijaj. Po dvorani pa se sprehajajo množice neznanih ljudi. Vednobolj se ji bližajo te postave v krasnih oblačilih. In ona ugleda med to množico svojega očeta in mater, ki ji z razprostrtimi rokami hiti nasproti. Mati jo prime za roko in reče: „Anica, oh moja ljuba Anica!“ . . .

Naenkrat pa se prebudi. Globoko se oddahne ter si pomenca oči. Pred njo stoji stara ženica.

„No, dekle, ali ne greš domov? Noč bo že, noč! Koliko časa te moram klicati! Videla sem te, kako si zaspala ter sem te prišla zbuditi, ker je že hladno, in se lahko prehladiš.“

In Anica je vzela molčé venec s križa in je odšla proti domu.

„Ah, kako lepe sanje sem imela! Da me je morala vzbuditi ta ženica“, govorila je sama sebi.

Srčno je zaželela, da bi bila pri svoji mamici, četudi v hladnem grobu.

In vrhovi visokih kostanjev ob poti so zašumeli svojo jesensko pesem. Anica pa je stopala počasi s povešeno glavico proti domu. *Tihodolski.*

Otrokova prošnja.

Ko zjutraj zvon zapoje,
Iz spanja me zbudi,
Opoldne zopet molim
Ko zvon se oglasi.

In ko zvečer ob zarji,
Naznanja mi pokoj,
Pa angelčka spet prosim,
Da bil bi varuh moj.

A enkrat bo zvonilo,
Ko slišal več ne bom . . .
Daj Bog, da bil bi takrat
Na poti v rajski dom!

Gradiški.

Deček in vrabec.

Deček:
„Oj vrabiček,
Ti tatiček,
Kdaj pa ti se
Spraviš proč?
Tebi prav nič
Ne mudi se
Proč od naših koč!“

Vrabec:
„Slušaj dečko:
Imam vrečko,

Ki pa polna
Nikdar ni.
Če jo polniš
Noč in dan,
Delal vendar
Boš zaman . . .
Sitno delo to —
Proč še ne gremó,
Ne pomaga nič,
Vič, vič, vič, vič. vič . . .

Slavko Slavič.

